

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-7-83-24>

УДК 334.01

Громова О.Є., Ілюк М.М.

Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету

МЕТА СУЧАСНОЇ ЛОГІСТИЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ У ТРАНСПОРТНІЙ КОМПАНІЇ

Анотація. Логістика, як наука, спрямована на забезпечення впорядкованості процесів, що має призвести до зростання ефективності господарської діяльності. Логістичний підхід є одним із способів ефективного вирішення завдань з організації транспортного обслуговування економіки і населення на мікро-, мега- і макрорівні. Саме тому мета дослідження полягає у вивченні на аналізі логістичної концепції та її складових на підприємстві, деталізація змін у цьому процесі з огляду на сучасні зміни та модернізацію, що постійно передре логістиці. Ідеологія комплексного логістичного підходу стала визначальною для перевізників і експедиторів в формуванні політики транспортної компанії на ринку. Ставлячи транспортну компанію першочерговою по відношенню до практики вкладення капітальних витрат, логістика визначає політику перевізника на основі реалізації її основних принципів.

Ключові слова: логістика, логістична концепція, перевізник, транспортна компанія, ринок, управління.

Hromova Olha, Iliuk Mykola

Vinnytsia Trade and Economics Institute
Kyiv National University of Trade and Economics

THE PURPOSE OF THE MODERN LOGISTICS CONCEPT IN A TRANSPORT COMPANY

Summary. Logistics, as a science, aims to ensure the orderliness of processes, which should lead to increased efficiency of economic activity. The concept of «order» must take into account both the proper movement and the proper use of limited resources. Then a high degree of ordering of the material flow simultaneously implies a high degree of efficiency of movement and use. It is the movement, not the use of resources, that causes the main costs that shape the cost of production. The movement of resources is associated with the main economic losses, and hence the main reserves of resource savings. In the modern economy there are problems to ensure a stable increase in economic efficiency of complex artificial systems in a constantly changing environment. It is the logistical approach is one of the ways to effectively solve the problems of organizing transport services to the economy and the population at the micro-, mega- and macro levels. That is why the purpose of the study is to study the analysis of the logistics concept and its components in the enterprise, detailing changes in this process in view of modern changes and modernization that constantly precedes logistics. The ideology of an integrated logistics approach has become decisive for carriers and freight forwarders in shaping the policy of the transport company in the market. To reduce transportation costs and increase competitiveness, many firms operating in various sectors of the economy have begun to use a logistical approach that reduces production costs. Putting the transport company as a priority in relation to the practice of capital investment, logistics determines the policy of the carrier based on the implementation of its basic principles. The study of the main provisions of the logistics concept of management of complex artificial systems of any hierarchical level shows that this concept can be fully used in production, taking into account the specifics of this production. Organic merging of transport with production service makes it one of the links of the logistics system «production – transport – distribution». On the other hand, the transport system itself can be considered a logistics system that consumes various material resources.

Keywords: logistics, logistics concept, carrier, transport company, market, management.

Постановка проблеми полягає у можливості вирішення однієї з ключових проблем сучасності – проблеми забезпечення стабільного підвищення економічної ефективності функціонування складних штучних систем в умовах постійно мінливого зовнішнього середовища. Можливе ефективне застосування логістичної моделі з використанням транспортної компанії, як складової цього процесу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанню використання та впровадження логістичних концепцій на підприємстві та дослідженню категорії «логістика» присвячено ряд наукових та навчально-методичних праць як вітчизняних, так і закордонних дослідників та практиків, як-от: Безель Б., Громова О., Довганя Ю., Миротина Л., Поліщук І., Пчелянської Г.,

Сидорова І., Сулейменова Т. тощо. Однак, в реаліях сьогодення та динамічних зрушень у багатьох сферах господарювання, потрібне певне уточнення застосування та управління логістичними процесами на прикладі транспортних компаній.

Мета статті полягає у дослідженні логістичної концепції та її складових на підприємстві, деталізація змін у цьому процесі з огляду на сучасні зміни та модернізацію, що постійно передре логістиці.

Виклад основного матеріалу. Загальне завдання логістики реалізується через рішення певного кола завдань, до числа яких відносяться:
– забезпечення оптимального руху і використання потоків обмежених ресурсів, що застосовуються;
– розробка і впровадження інтегрованої, ефективної системи регулювання та контролю

потоків обмежених ресурсів, що використовуються, які забезпечують високу якість обслуговування (задоволення потреб) ринку;

– створення оптимальних запасів матеріальних ресурсів, незавершеного виробництва і готової продукції;

– забезпечення високої гнучкості виробництва;

– скорочення тривалості логістичного циклу підприємства в ланцюгу («закупівля» – «виробництво» – «збут») і часу виконання замовлень.

Таким чином, логістика, як наука, спрямована на забезпечення впорядкованості процесів, що має призвести до зростання ефективності господарської діяльності. У понятті «впорядкованості» необхідно враховувати як належне рух, так і належне використання обмеженості ресурсів. Тоді високий ступінь впорядкованості матеріального потоку одночасно передбачає високу ступінь ефективності руху і використання.

Саме рух, а не використання ресурсів викликає основні витрати, що формують собівартість продукції. З рухом ресурсів пов'язані і основні економічні втрати, отже, і основні резерви економії ресурсів. Резерви економії ресурсів від впорядкування їх руху, як і резерви економії ресурсів від впорядкування їх використання, мають явну і приховану форми прояву.

Явною формою прояву економії є зниження витрати ресурсу на одиницю продукції (роботи) в результаті проведення додаткових заходів по оптимізації руху матеріального потоку. В той час як прихована форма прояву економії передбачає зростання витрат ресурсу на одиницю продукції (роботи), що приводить до економії інших видів ресурсів або до підвищення якості продукції і обумовлений вдосконаленням технології руху елементів матеріального потоку, зниженням економічних втрат у вигляді втрачених можливостей, економічних збитків» [5].

Для зниження витрат на транспортування і підвищення конкурентоспроможності, багато фірм, які здійснюють діяльність в різних галузях економіки, стали використовувати логістичний підхід, що дозволяє знизити витрати виробництва, і розглядається як «знаряддя в конкурентній боротьбі та управлінська логіка для реалізації планування, розміщення і контролю над фінансовими, а також людськими ресурсами» [3].

Дослідження основних положень логістичної концепції управління складними штучними системами будь-якого ієрархічного рівня показує, що ця концепція в повному обсязі може бути успішно використана у виробництві з урахуванням специфіки цього виробництва.

Природно, що логістична концепція управління потребує максимальної горизонтальної інтеграції організаційної структури підприємства за допомогою її побудови у вигляді логістичного ланцюга. Дані особливості виробничого процесу в штучних системах змушують переглянути сформовану практику формування структур управління підприємствами, виключно по вертикальному (лінійному) або лінійно-функціональним принципам – «з огляду на те, що такий підхід не може забезпечити належну економічну ефективність функціонування підприємства» [5].

Логістичний підхід є одним із способів ефективного вирішення завдань з організації тран-

спортного обслуговування економіки і населення на мікро-, мега- і макрорівні. Головними структурно-логістичними елементами вирішення проблем транспортно-дорожнього комплексу є:

– інтермодальні перевезення (міжнародні та внутрішні);

– міжнародні транспортні коридори;

– транспортний менеджмент.

Ідеологія комплексного логістичного підходу стала визначальною для перевізників і експедиторів в формуванні політики транспортної компанії на ринку. Ставлячи транспортну компанію першочерговою по відношенню до практики вкладення капітальних витрат, логістика визначає політику перевізника на основі реалізації її основних принципів.

Отже, відповідно до логістичного підходу організації транспортування логістична компанія повинна прийняти на себе реалізацію додаткових послуг, які раніше клієнт виконував самостійно або доручав здійснювати посередникам:

– консультації по транспортними умовами договору купівлі-продажу, в тому числі вибір маршруту перевезення, видів транспорту тощо;

– підготовка товару до транспортування (затарювання, упаковка, маркування та інше);

– оформлення необхідних транспортних та товарно-супровідних документів;

– страхування вантажу;

– навантаження, складування, перевантаження, вивантаження тощо.

Ще один принцип – це дотримання шести правил логістики, що полягає в гарантії транспортної компанії передати вантаж (товар) призначеному (потрібному) особі точно в бажаному (потрібному) місці, в бажане (потрібне) час і в бажаному стані. При цьому розподіл товарів повинно здійснюватися з сумарними мінімальними витратами.

Наступний принцип охоплює політику комунікацій, яка включає в себе маркетингову і моніторингову складові. Завдання маркетингової складової – інформувати клієнтів про пропоновані пакети послуг з метою здійснення впливу на придбання послуг клієнтами в можливо більшому обсязі (наприклад, реклама про відкриття нового маршруту, сезонні знижки та ін.). Моніторингова складова передбачає відстеження переміщення вантажу, його стану і інформування замовника.

Органічне зрощення транспорту з обслуговуванням виробництва робить його одним з ланок логістичної системи «виробництво – транспорт – розподіл». З іншого боку, сама транспортна система може вважатися логістичною системою, яка споживає різні матеріальні ресурси. Це пов'язано з функціональними особливостями транспортного бізнесу та супутніми операціями, що виникають при переміщенні товарів (транспортування, експедирування, складування) [6].

При здійсненні перевезення вантажів перевізники виконують такі функції:

– отримання замовлення від власника вантажу або організатора системи доставки (ОСД);

– укладення договору з власником вантажу або ОСД;

– складання маршруту доставки і режиму руху;

- вибір типу рухомого складу і визначення оптимальної кількості транспортних засобів;
- виконання початкових операцій у вантажовідправників (прийом вантажу, зважування, пломбування, укладання вантажів за призначення, прийом за якістю та кількістю);
- навантаження вантажу на рухомий склад в пунктах відправлення (очікування завантаження, маневрування рухомого складу тощо.);
- митне оформлення і огляд при виїзді з країни (очікування огляду, огляд представниками ГТК, проставлення штампа «вантаж митний підлягає доставці в митницю», відмітка про накладені пломби, проставлення штампа «виїзд дозволений»);
- митне оформлення і огляд при в'їзді в країну призначення;
- переміщення вантажів рухомим складом від пунктів відправлення до пунктів призначення;
- забезпечення безпеки руху на лінії;
- забезпечення якості перевезення, збереження і своєчасність доставки;
- інформування власника вантажу або ОСД про хід здійснення перевезення і про непередбачені ситуації;
- вивантаження вантажів з рухомого складу;
- виконання кінцевих операцій у вантажоодержувача (здача вантажу по кількості якості, внутрішньоскладське транспортування);

– здійснення кінцевих операцій (отримання документів про здачу вантажу, розрахунок за доставку).

Інший напрямок пов'язаний з активізацією використання концепцій логістики, зокрема, «точно в строк» не тільки у виробництві, але і при транспортуванні в заготівельних і розподільних каналах. Нагадаємо, що впровадження зазначеної концепції дозволяє скоротити запаси незавершеного виробництва на 80%, а готової продукції – на 30%, крім цього спостерігається зниження витрат виробництва на 10-20%.

Висновки. Отже, досліджено логістичну концепцію та її складові на прикладі транспортної компанії. Відповідно до сучасних тенденцій на ринку транспорту, проведено деталізацію змін у логістичній концепції. Визначено, що відповідно до логістичного підходу щодо організації транспортування, логістична компанія повинна прийняти на себе реалізацію додаткових послуг, які раніше клієнт виконував самостійно або доручав здійснювати посередникам.

Таким чином, узагальнені дані різних джерел переконливо доводять необхідність розробки і впровадження нового підходу в управлінні підприємствами всіх форм власності, а основний стратегічний напрямок розвитку має базуватися на принципах транспортної логістики.

Список літератури:

1. Громова О.Є., Безчасний Б.В., Бірюкова О.А. Конкурентне середовище світового ринку транспортних послуг. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2019. № 5–1 (54). С. 111–115.
2. Громова О.Є., Терейковська Н.С. Концепція взаємозв'язку маркетингу та логістики. *Інформаційно-аналітичний журнал «Економіка. Фінанси. Право»*. 2019. № 8/1. С. 23–25.
3. Новиков О.А., Уваров С.А. Логистика : Учеб. пособие. Санкт-Петербург : «Изд. дом «Бизнес-пресса», 2000. 208 с.
4. Пчелянська Г.О. Маркетингові підходи до формування агропродовольчого ринку. *Бізнес Інформ*. 2019. № 2. С.202–208.
5. Сидоров И.И. Логистическая концепция управления предприятием. Санкт-Петербург : ДНТП общества «Знание», ИВЭСЭП, 2001. 168 с.
6. Миротин Л.Б., Безель Б.П., Сулейменов Т.О. и др. Транспортная логистика : Учеб. пособие / Под ред. Л.Б. Миротина. Москва : МАДИ (ТУ), 1996. 211 с.
7. Hromova O., Tanasiichuk A., Abdullaieva A., Holovchuk Y., Sokoliuk K. Influence of transformational economic processes on marketing management by an international diversified conglomerate enterprise. *European Journal of Sustainable Development*. Rome, Italy. 2019, 8, 3, 448–454.

References:

1. Hromova, O.Ye., Bezchasnyuk, B.V., & Biryukova, O.A. (2019). Konkurentne seredovyshe svitovoho rynku transportnykh posluh [Competitive environment of the world market of transport services]. *Research and production magazine «Business Navigator»*, no. 5–1 (54), pp. 111–115.
2. Hromova, O.Ye., & Tereykovs'ka, N.S. (2019). Kontseptsiya vzayemozv'yazku marketynhu ta lohistyky [The concept of the relationship between marketing and logistics]. *Information and analytical journal «Economics. Finances. Jurisprudence»*, no. 8/1, pp. 23–25.
3. Novikov, O.A., & Uvarov, S.A. (2000). Logistika [Logistics]. Sankt-Peterburg: «Izd. dom «Biznes-pressa», 208 p. (in Russian)
4. Pchelyans'ka, H.O. (2019). Marketynhovi pidkhody do formuvannya ahroprodovol'choho rynku [Marketing approaches to the formation of the agri-food market]. *Byznes Ynform*, no. 2, pp. 202–208.
5. Sidorov, I.I. (2001). Logisticheskaya kontseptsiya upravleniya predpriyatiyem [Enterprise management logistic concept]. Sankt-Peterburg: DNTP obshchestva «Znaniye», IVESEP, 168 p. (in Russian)
6. Mirotn, L., Bez'el' B., & Suleymenov T. (1996). Transportnaya logistika [Transport logistics]. Moskva: MADI (TU), 211 p. (in Russian)
7. Hromova, O., Tanasiichuk, A., Abdullaieva, A., Holovchuk, Y., & Sokoliuk, K. (2019). Influence of transformational economic processes on marketing management by an international diversified conglomerate enterprise. *European Journal of Sustainable Development*. Rome, Italy. 8, 3, 448–454.